

JURISPRUDENTIENIEUWSBRIEF • BESTUURSRECHT

Landelijk Bureau Vakinhoud rechtspraak, team bestuursrecht

Externe email redactieJnB@rechtspraak.nl

Telefoon 088 361 1020

Citeertitels JnB 2022

Inhoud

In deze Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht vindt u de volgende onderwerpen:

Algemeen bestuursrecht	2
Schadevergoedingsrecht	2
Omgevingsrecht	4
Wabo	4
8.40- en 8.42-AMvB's	6
Waterwet	7
Bijstand	7
Bestuursrecht overig	9
Algemene verordening gegevensbescherming	9
Belastingdienst-Toeslagen	9
Meststoffenwet	11
Vreemdelingenrecht	13
Asiel	13
Richtlijnen en verordeningen	13
Vreemdelingenbewaring	17

De Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht (JnB) komt – uitgezonderd in vakantieperiodes – elke week uit en bevat een selectie van de meest actuele en belangrijkste bestuursrechtelijke jurisprudentie. De uitspraken worden per (deel) rechtsgebied aangeboden. Door in de inhoudsopgave op het onderwerp van voorkeur te klikken komt u direct bij de uitspraken op het desbetreffende rechtsgebied. De essentie van de uitspraak wordt beknopt weergegeven in koptekst en samenvatting. De link onder de uitspraak leidt door naar de volledige tekst van de uitspraak.

Algemeen bestuursrecht

JnB 2022, 508

ABRS, 01-06-2022, 202104862/1/R3

college van burgemeester en wethouders van Den Haag.

Algemene wet bestuursrecht 6:7, 6:8 lid 1, 6:9 lid 1, 6:11

BEROEPSTERMIJN. I.c. wordt geoordeeld dat [appellant] er niet in is geslaagd aannemelijk te maken dat hij het beroepschrift tijdig, voor het verstrijken van de beroepstermijn, ter post heeft bezorgd. Daarbij heeft de rechtbank terecht overwogen dat [appellant] niet heeft onderbouwd dat het voor hem niet mogelijk was om het beroepschrift per aangetekende post te verzenden vanwege de maatregelen omtrent het coronavirus. [appellant] heeft ervoor gekozen het beroepschrift per reguliere post te verzenden en daardoor niet over een verzendbewijs te kunnen beschikken. Dit dient voor zijn rekening en risico te blijven.

[ECLI:NL:RVS:2022:1553](#)

JnB 2022, 509

ABRS, 08-06-2022, 202104837/1/A2

directie van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen.

Algemene wet bestuursrecht 8:60, 8:63 lid 2

BEROEPSPROCEDURE. Horen getuigen. I.c. heeft de rechtbank [appellante] in de gelegenheid gesteld de door haar aangedragen getuigen mee te nemen naar de zitting. Nadat bleek dat beide getuigen niet zouden (kunnen) verschijnen, heeft de rechtbank, op verzoek van [appellante], toegestaan om de getuigenverklaringen schriftelijk te overleggen. Op de zitting bij de rechtbank bleek dat er geen schriftelijke getuigenverklaringen waren opgesteld. Dat de rechtbank de getuigen in het geval van [appellante] niet alsnog heeft opgeroepen en gehoord, levert geen schending op van artikel 6 van het EVRM. De rechtbank heeft [appellante] ruimschoots in de gelegenheid gesteld om de getuigenverklaringen in te brengen. Het beroep op de zaak Keskin tegen Nederland (uitspraak van het EHRM van 19 januari 2021 in zaak nr. 2205/16) leidt niet tot een ander oordeel.

[ECLI:NL:RVS:2022:1604](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Schadevergoedingsrecht

JnB 2022, 510

ABRS, 15-06-2022, 202000252/1/A2

minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna: EVRM) 6

REDELIJKE TERMIJN. I.c. bestaat er geen aanleiding voor het aannemen van bijzondere omstandigheden op grond waarvan de overschrijding van de termijn in bezwaar niet bij de berekening van de redelijke termijn moet worden betrokken. De minister heeft zich niet op het

standpunt gesteld dat [appellant] de aanvulling van de gronden in bezwaar buiten de gegeven termijn heeft ingediend.

Besluit waarbij de minister een aanvraag van [appellant] om nadeelcompensatie heeft afgewezen.

[...]

Redelijke termijn

14. [appellant] heeft gevraagd om vergoeding van immateriële schade wegens overschrijding van de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM).

14.1. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (uitspraak van 29 januari 2014, [ECLI:NL:RVS:2014:188](#)) is in beginsel de redelijke termijn overschreden als in een zaak als deze, met een bezwaar, een beroep en een hoger beroep, de totale procedure meer dan vier jaar heeft geduurd. De vraag of de redelijke termijn is overschreden, wordt beoordeeld aan de hand van de omstandigheden van het geval. Daarbij zijn van betekenis de ingewikkeldheid van de zaak, de wijze waarop deze door het bestuursorgaan en de rechter is behandeld, het processuele gedrag van betrokkene gedurende de hele procesgang en de aard van de maatregel en het daardoor getroffen belang van betrokkene. Als de redelijke termijn is overschreden, heeft voor de toerekening van die termijnoverschrijding aan het bestuursorgaan, respectievelijk de rechter, als uitgangspunt te gelden dat de bezwaarfase onredelijk lang heeft geduurd als deze langer dan een half jaar heeft geduurd, de fase bij de rechtbank onredelijk lang heeft geduurd als deze langer dan anderhalf jaar heeft geduurd en de fase in hoger beroep onredelijk lang heeft geduurd als deze langer dan twee jaar heeft geduurd.

De redelijke termijn vangt aan op het moment van ontvangst van het bezwaarschrift door het bestuursorgaan. De minister heeft het bezwaarschrift van [appellant] op 22 januari 2018 ontvangen. Door deze uitspraak heeft de Afdeling in hoger beroep finaal over het geschil geoordeeld. Daarmee heeft de totale procedure ongeveer vier jaar en vijf maanden geduurd. De redelijke termijn is daarmee in beginsel met ongeveer vijf maanden overschreden. De minister heeft op 24 oktober 2018 op het bezwaar van [appellant] beslist, dus negen maanden en twee dagen na de ontvangst van het bezwaarschrift op 22 januari 2018. De rechtbank heeft binnen een jaar uitspraak gedaan op het op 5 december 2018 ontvangen beroepschrift. Het hogerberoepschrift van [appellant] is op 14 januari 2020 door de Afdeling ontvangen. De behandeling van het hoger beroep heeft ongeveer twee jaar en vijf maanden geduurd.

14.2. De minister heeft in zijn schriftelijke uiteenzetting in hoger beroep vermeld dat [appellant] de gronden van zijn bezwaar pas op 21 juni 2018 heeft ingediend en dat de minister daarna nader advies heeft gevraagd. De minister heeft zich op het standpunt gesteld dat de overschrijding van de redelijke termijn in bezwaar daarom niet aan hem kan worden toegerekend.

De Afdeling volgt dit standpunt van de minister niet. Daarvoor is het volgende van belang. In het besluit van 24 oktober 2018 is vermeld dat de minister bij brief van 24 januari 2018 heeft gereageerd op het pro forma bezwaarschrift van [appellant]. In die brief heeft de minister [appellant] voor het indienen van de gronden van zijn bezwaar een termijn van zes weken gegeven vanaf de bekendmaking van de beslissing op een door [appellant] ingediend Wob-verzoek. Deze termijn verstreek op 1 juni 2018. Op verzoek van [appellant] is die termijn verlengd tot 26 juni 2018. Bij brief van 21 juni 2018, ontvangen 26 juni 2018, heeft [appellant] de gronden van zijn bezwaar aangevuld. De minister heeft zich niet op het standpunt gesteld dat [appellant] de aanvulling van de gronden in bezwaar buiten de gegeven termijn heeft ingediend. Gezien het voorgaande bestaat geen aanleiding

voor het aannemen van bijzondere omstandigheden op grond waarvan de overschrijding van de termijn in bezwaar niet bij de berekening van de redelijke termijn moet worden betrokken.

14.3. De overschrijding van de redelijke termijn is gedeeltelijk toe te rekenen aan de minister en gedeeltelijk aan de Afdeling. Uitgaande van een schadebedrag van € 500,00 per half jaar dat de redelijke termijn is overschreden, waarbij het totaal van de overschrijding naar boven wordt afgerond, zal de Afdeling aan [appellant] een schadevergoeding van € 250,00 ten laste van de minister en € 250,00 ten laste van de Staat der Nederlanden (de minister van BZK) toekennen. [...]

[ECLI:NL:RVS:2022:1704](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Omgevingsrecht

Wabo

JnB 2022, 511

MK ABRS, 15-06-2022, 202102809/1/R1

1. minister van Economische Zaken en Klimaat en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, (hierna: de ministers)

2. college van burgemeester en wethouders van Almere (hierna: het college), verweerders.

Wet ruimtelijke ordening (Wro) 3.1 lid 1, 3.35

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.1 lid 1 onder a, 2.12 lid 1 aanhef en onder a onder 3°

Wet milieubeheer 7.2, 7.16, 7.18, 7.23

Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) 2

WABO. WRO. OMGEVINGSVERGUNNING. HOOGSPANNINGSVERBINDING. MER-PROCEDURE. Legalisering bouwhoogte van een aantal bestaande masten. I.c. bestaat voor de voorgenomen activiteit waarvoor de ministers een omgevingsvergunning hebben verleend een wettelijke grondslag voor het uitvoeren van een m.e.r.-beoordeling als bedoeld in artikel 2, vijfde lid, onder b, van het Besluit m.e.r. en het MER moet daarom voldoen aan de eisen die daaraan zijn gesteld in de Wm.

[...] Bij besluit van 15 maart 2021 heeft het college TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) een omgevingsvergunning verleend voor het constructief aanpassen van de hoogspanningsmasten van de hoogspanningsverbinding Diemen-Lelystad, wat betreft masten 37 tot en met 79, vanaf Muiderberg tot de kruising met de N702 te Almere.

Bij besluit van 18 maart 2021 hebben de ministers TenneT een omgevingsvergunning verleend voor handelen in strijd met de regels ruimtelijke ordening voor delen van de bestaande hoogspanningsverbinding Diemen-Lelystad binnen de gemeenten Almere en Gooise Meren.

[...] Verplichte m.e.r.-procedure en het milieueffectrapport

[...] 6.2. In de aanvraag van 14 juni 2019 van TenneT om de omgevingsvergunning van de ministers staat dat, zonder dat de ministers een vormvrije m.e.r.-beoordeling hebben verricht, de uitgebreide m.e.r.-procedure zal worden doorlopen voor extra transparantie in de besluitvorming, inspraak over de te onderzoeken onderwerpen en de resultaten hiervan, en voor een onafhankelijk advies van de Commissie m.e.r. De Afdeling begrijpt het standpunt van de ministers zo dat als het

milieueffectrapport niet verplicht was, gebreken in het rapport in beginsel niet kunnen leiden tot vernietiging van het aangevochten besluit en dat [appellant] daarom geen belang heeft bij een antwoord op deze vraag. Verwezen wordt naar de uitspraak van de Afdeling van 7 maart 2012, [ECLI:NL:RVS:2012:BV8071](#), onder 2.8.3, en de uitspraak van de Afdeling van 21 januari 2009, [ECLI:NL:RVS:2009:BH0479](#), onder 2.8.2. De Afdeling volgt dit standpunt van de ministers niet, omdat dit alleen geldt in situaties waarbij geen enkele wettelijke grondslag is te vinden voor het opstellen van een milieueffectrapport en/of het uitvoeren van een m.e.r.-beoordeling, bijvoorbeeld omdat de voorgenomen activiteit geen activiteit is als bedoeld in artikel 7.2, eerste lid, van de Wet milieubeheer (hierna: de Wm). De Afdeling zal daarom hierna beoordelen of voor de voorgenomen activiteiten een wettelijke grondslag bestaat voor het uitvoeren van een m.e.r.-beoordeling. Zo ja, dan moet het MER voldoen aan de wettelijke eisen die daaraan op grond van de Wm worden gesteld.

6.3. Daarvoor moet allereerst worden vastgesteld of de voorgenomen activiteiten waarvoor de omgevingsvergunningen zijn verleend activiteiten zijn als bedoeld in artikel 7.2, eerste lid, onder a en/of b, van de Wm. In zowel onderdeel C als onderdeel D van de bijlage behorende bij het Besluit m.e.r. worden in kolom I in categorie C.24 en D.24.1 als activiteiten genoemd de aanleg, wijziging of uitbreiding van een bovengrondse hoogspanningsleiding. Het gaat in deze situatie niet om de aanleg en/of uitbreiding van een bovengrondse hoogspanningsleiding. Rest de vraag of sprake is van een wijziging als bedoeld in kolom I van die categorieën. Zoals hiervoor onder 2 en 3 al uiteen is gezet zijn de vergunde activiteiten het onderhoud aan de bestaande 380 kV-verbinding Diemen-Lelystad en het in afwijking van de geldende bestemmingsplannen toestaan van de bouwhoogte van een aantal bestaande hoogspanningsmasten.

6.4. De omgevingsvergunning van het college is gebaseerd op artikel 2.10, eerste lid, van de Wabo. Zo'n vergunning wordt niet in kolom 3 en niet in kolom 4 van categorie 24 van onderdeel C of categorie 24.1 van onderdeel D van de bijlage behorend bij het Besluit m.e.r. genoemd. Alleen al daarom gold voor het besluit van het college geen m.e.r.-(beoordelings)plicht.

6.5. De omgevingsvergunning van de ministers is zoals gezegd gebaseerd op artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3°, van de Wabo. Zo'n vergunning wordt ook niet in kolom 3 of kolom 4 genoemd. Wel volgt uit het eerste lid, onder e, van onderdeel A van de bijlage van het Besluit m.e.r. dat met een plan zoals bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening in kolom 4 van onderdelen C en D ook wordt bedoeld een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3°, van de Wabo. De vraag is vervolgens of de legalisering van het verschil tussen de planologisch toegestane en de feitelijk bouwhoogte van de bestaande masten een wijziging is als bedoeld in onderdeel A van de bijlage van het Besluit m.e.r. De Afdeling overweegt dat die legalisering een wijziging is van een bovengrondse hoogspanningsleiding zoals bedoeld in kolom 1 van categorie C.24 en D.24.1. Weliswaar hebben de ministers er op gewezen dat feitelijk niks verandert aan de hoogte van de masten, maar voor de vraag of sprake is van een wijziging als bedoeld in onderdeel A van de bijlage van het Besluit m.e.r. moet de bestaande - juridisch planologisch legale - situatie van de hoogspanningsleiding als vertrekpunt worden genomen. De Afdeling verwijst ter vergelijking naar haar uitspraken van 15 maart 2017, [ECLI:NL:RVS:2017:694](#), onder 13.4, en 7 september 2011, [ECLI:NL:RVS:2011:BR6907](#), onder 2.11.4. Tussen partijen is niet in geschil en de Afdeling neemt dat ook als vaststaand aan dat de ministers met het besluit van 18 maart 2021 alleen een omgevingsvergunning hebben verleend ter legalisering van de totale bouwhoogte van een aantal hoogspanningsmasten. De omgevingsvergunning van de ministers gaat alleen over de "illegale hoogteverschillen". Het legaliseren van die hoogteverschillen is een wijziging

zoals omschreven onder 2 in onderdeel A van de bijlage bij het Besluit m.e.r. omdat sprake is van een (juridisch planologische) verandering van (de bouwhoogte van) aangelegde werken. De stelling van de ministers dat de verruiming van de toegestane bouwhoogte (variërend van 0,5 tot 24,5 meter) gering is en daarom niet als wijziging valt aan te merken, volgt de Afdeling alleen al niet vanwege de aard van de voorgenomen activiteit. En alleen al daarom gaat de verwijzing van de ministers naar de uitspraak van de Afdeling van 24 april 2014, [ECLI:NL:RVS:2014:1467](#), niet op. In die zaak ging het om een verhoging van de bouwhoogte op een industrieterrein die zo ondergeschikt werd geacht dat geen wijziging van het industrieterrein als bedoeld in het Besluit m.e.r. werd aangenomen.

6.6. Dan komt de vraag of wordt voldaan aan de drempelwaarden van categorie C.24 en D.24.1 genoemd in kolom 2. De Afdeling stelt vast dat wordt voldaan aan de eerste drempelwaarde in kolom 2 van categorie C.24 en D.24.1. Het gaat immers om een leiding met 150 kV of meer. Maar niet wordt voldaan aan de tweede drempelwaarde in kolom 2 van categorie C.24 (een tracélengte van 15 km) en D.24.1 (een tracélengte van 5 km). De omgevingsvergunning gaat namelijk over een tracé met een totale lengte van ongeveer 4,14 km. Dit betekent dat er geen directe m.e.r.-plicht of m.e.r.-beoordelingsplicht gold. Ook al wordt niet voldaan aan de drempelwaarden uit kolom 2, was het bevoegd gezag wel gehouden om een m.e.r.-beoordeling als bedoeld in artikel 2, vijfde lid, onder b, van het Besluit m.e.r. uit te voeren.

6.7. Dit betekent dat gelet op de rechtsvraag in 6.2 voor de voorgenomen activiteit waarvoor de ministers een omgevingsvergunning hebben verleend een wettelijke grondslag bestaat voor het uitvoeren van een m.e.r.-beoordeling als bedoeld in artikel 2, vijfde lid, onder b, van het Besluit m.e.r. en dat het MER daarom moet voldoen aan de eisen die daaraan zijn gesteld in de Wm. De Afdeling zal hierna aan de hand van de beroepsgronden van [appellant] beoordelen of het MER voldoet aan die eisen. [...]

[ECLI:NL:RVS:2022:1702](#)

Jurisprudentie Wabo-milieu:

- Voorzieningenrechter ABRS, 02-06-2022 (08-06-2022), 202202254/2/A3 ([ECLI:NL:RVS:2022:1533](#));
- Rechtbank Noord-Holland, 18-05-2022 (publ. 08-06-2022), HAA 21/3034 ([ECLI:NL:RBNHO:2022:4193](#)).

[Naar inhoudsopgave](#)

8.40- en 8.42-AMvB's

JnB 2022, 512

MK Rechtbank Gelderland, 01-06-2022 (publ. 08-06-2022), AWB 20/6665

college van burgemeester en wethouders van Oost Gelre, verweerder.

Activiteitenbesluit milieubeheer (Activiteitenbesluit) 2.7a

ACTIVITEITENBESLUIT. Ambtshalve vaststelling maatwerkvoorschriften voor geur. Nu i.c.

geen sprake is van een IPPC-installatie, is afdeling 2.3 van het Activiteitenbesluit

(geurvoorschriften) van toepassing. Dat betekent dat geurvoorschriften niet meer in een

vergunning hoeven te worden opgenomen en dat specifieke geurvoorschriften in een

maatwerkvoorschriftenbesluit kunnen worden gesteld om een aanvaardbaar hinderniveau te

borgen. Eisers worden daarom niet in hun stelling gevolgd dat verweerder niet bevoegd was om de voorschriften voor geur in een afzonderlijk maatwerkvoorschriftenbesluit te regelen. Weliswaar is het zo dat op het moment van het nemen van het besluit een aanvraag lag om een revisievergunning, ziet zo'n vergunning op alle aspecten van een inrichting en zijn deelrevisievergunningen voor milieuaspecten niet mogelijk, maar het is een bewuste keuze van de wetgever geweest om het aspect geur in algemene voorschriften in het Activiteitenbesluit te regelen.

Het standpunt van eisers dat het proceseconomisch bezwaarlijk is om in dit geval twee procedures te moeten voeren, kan de rechtbank op zichzelf volgen. Het had misschien meer voor de hand gelegen om beide procedures gelijk te laten lopen.

Wat betreft de stelling van eisers dat voorschriften als bedoeld in artikel 2.7a, vierde lid, sub b, van het Activiteitenbesluit ten onrechte ontbreken, wordt overwogen dat verweerder niet verplicht is om deze te stellen, omdat het hier gaat om een bevoegdheid van verweerder en geen verplichting. Verweerder heeft hier bewust ervoor gekozen om voorschriften als bedoeld in sub a en c, en niet als bedoeld in sub b, van dit artikel op te nemen.

[ECLI:NL:RBGEL:2022:2826](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Waterwet

Jurisprudentie Waterwet:

- MK ABRS, 08-06-2022, 202102943/1/R1 ([ECLI:NL:RVS:2022:1603](#));
- MK ABRS, 08-06-2022, 202006740/1/A2 ([ECLI:NL:RVS:2022:1619](#));
- Mondelinge uitspraak ABRS, 14-06-2022 (publ. 15-06-2022), 202105858/1/R1 ([ECLI:NL:RVS:2022:1676](#)).

[Naar inhoudsopgave](#)

Bijstand

JnB 2022, 513

MK CRvB, 30-05-2022 (publ. 14-06-2022), 19/4525 PW

college van burgemeester en wethouders van Rotterdam.

Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) 8

Participatiewet (PW) 17, 53a lid 6

PARTICIPATIEWET. SCHENDING INLICHTINGENVERPLICHTING. INZIEN GEGEVENS OP FACEBOOKPAGINA. Van onrechtmatig verkregen bewijs is geen sprake. Het college kon gelet op de onderzoeksbevindingen en de door appellante tijdens het onderzoek overgelegde lijst van door haar verkochte artikelen het recht op bijstand van appellante schattenderwijs vaststellen. Het college heeft het bedrag van de bijstand over de te beoordelen periode ten onrechte ingetrokken. Het college had de bijstand van appellante over de te beoordelen

periode moeten herzien door de geschatte inkomsten in mindering te brengen op de bijstand van appellante.

4.2.3. Vaststaat dat het inzien van gegevens op de Facebookpagina van appellante een inbreuk vormt op haar recht op privacy, zoals beschermd bij artikel 8 van het EVRM. De in artikel 53a van de PW vermelde onderzoeksbevoegdheid vormt hiervoor in dit geval een toereikende wettelijke grondslag in de zin van artikel 8, tweede lid, van het EVRM. [...]

4.2.4. Het inzien van die gegevens voldoet ook aan de vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit. De geraadpleegde gegevens zijn op zichzelf openbaar toegankelijk. Appellante heeft zelf op haar Facebookpagina de onder 1.2.1 bedoelde advertenties voor kleding gezet en die pagina opengesteld. Appellante heeft niet aannemelijk gemaakt dat het college privé-informatie heeft ingezien die was afgeschermd. Het raadplegen van haar Facebookpagina vormde daarom een beperkte inbreuk op het recht op privéleven van appellante. Dat privé-informatie op haar Facebookpagina niet was afgeschermd, komt voor rekening en risico van appellante. Voor het college was er niet een minder ingrijpende manier om een goed inzicht te krijgen in de activiteiten van appellante.

4.2.5. Van onrechtmatig verkregen bewijs is daarom geen sprake. Dit betekent dat het college de onderzoeksbevindingen voor de besluitvorming mocht gebruiken.

Inlichtingenverplichting [...]

4.3.1. Niet in geschil is dat appellante in de te beoordelen periode kleding en accessoires via haar Facebookpagina heeft verkocht. Daarbij was, zoals niet in geschil is, geen sprake van incidentele verkoop van privégoederen. Appellante heeft geen melding gemaakt van haar verkoopactiviteiten en de inkomsten daaruit. [...]

4.4. Voor appellante moest redelijkerwijs duidelijk zijn dat de verkoop van kleding en accessoires en de inkomsten daaruit van betekenis kunnen zijn voor het recht op bijstand. Zij had daarvan dan ook melding moeten maken bij het college. Door het college niet te informeren over haar verkoopactiviteiten en de inkomsten daaruit, heeft appellante de op haar rustende inlichtingenverplichting geschonden. [...]

Vaststelling van het recht op bijstand [...]

4.7. Vaststaat dat appellante geen administratie heeft bijgehouden en ook geen in- en verkoopfacturen kan overleggen. Daarom kan het recht op bijstand niet precies worden vastgesteld. Maar het college kon gelet op de onderzoeksbevindingen en de door appellante tijdens het onderzoek overgelegde lijst van door haar verkochte artikelen het recht op bijstand van appellante wel schattenderwijs vaststellen. [...]

4.8. Uit 4.7 volgt dat het college het bedrag van de bijstand over de te beoordelen periode ten onrechte heeft ingetrokken. Het college had de bijstand van appellante over de te beoordelen periode moeten herzien door de geschatte inkomsten in mindering te brengen op de bijstand van appellante.

Terugvordering

4.9. Uit 4.3 tot en met 4.8 volgt dat het college op grond van artikel 58, eerste lid, van de PW verplicht was de door de herziening tot een te hoog bedrag verleende bijstand van appellante terug te vorderen, omdat deze een gevolg was van de schending van de inlichtingenverplichting. Het bedrag van de terugvordering moet gelet op 4.7.2. worden vastgesteld op € 2.312,50. [...]

Appellante heeft met wat zij heeft aangevoerd niet aannemelijk gemaakt dat zich dringende redenen voordoen als hiervoor bedoeld. [...]

[ECLI:NL:CRVB:2022:1208](https://www.ecli.nl/crvb/2022/1208)

[Naar inhoudsopgave](#)

Bestuursrecht overig

Algemene verordening gegevensbescherming

JnB 2022, 514

MK Rechtbank Midden-Nederland, 30-06-2021 (publ. 10-06-2022), UTR 20/4551

Bureau Financieel Toezicht, verweerder.

Algemene verordening gegevensbescherming (hierna: AVG) 18, 21

AVG. I.c. staat vast dat verweerder de verwerking van persoonsgegevens niet meer kan staken omdat het gaat hier om de eenmalige verzending van een e-mail en niet om een verwerking die nog voortduurt. Op deze situatie ziet het recht van bezwaar (artikel 21 van de AVG) niet. Dat richt zich op het staken van een doorlopende verwerking. Omdat eiseres het recht op beperking van de verwerking (artikel 18 van de AVG) inroept in afwachting van het antwoord op een tevergeefs ingeroepen recht op bezwaar, komt haar dat beperkingsrecht evenmin toe.

[ECLI:NL:RBMNE:2021:4247](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Belastingdienst-Toeslagen

JnB 2022, 515

MK ABRS, 08-06-2022, 202000320/1/A2

Belastingdienst/Toeslagen.

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 3:4

Algemene wet inzake rijksbelastingen 5a

Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir) 3, 16, 17, 21, 26

BELASTINGDIENST/TOESLAGEN. ZORGTTOESLAG. VOORSCHOT. HERZIENING.

TERUGVORDERING. EVENREDIGHEID. Naast de in het Verzamelbesluit Toeslagen genoemde omstandigheden die kunnen leiden tot matiging van de terugvordering, kunnen ook andere omstandigheden aanleiding voor matiging zijn. I.c. zijn door [wederpartij A] en [wederpartij B] aangevoerde omstandigheden en meer in het bijzonder het feit dat zij al jarenlang fiscaal partner zijn, aan te merken als omstandigheden die door de dienst hadden moeten worden betrokken bij de beoordeling of aanleiding bestaat om het terug te vorderen bedrag te matigen. Onder de omstandigheden in dit geval is volledige terugvordering van de aan [wederpartij B] voor de jaren 2017 en 2018 verleende voorschotten zorgtoeslag niet evenredig.

[...] - Terugvordering

7.9. De volgende vraag die door de Afdeling moet worden beantwoord is of de

Belastingdienst/Toeslagen de ten onrechte ontvangen voorschotten toeslagen over deze jaren mag terugvorderen van [wederpartij B]. De beslissing om dat te doen is een ander besluit dan de

beslissing om de zorgtoeslag op nihil vast te stellen. De beslissing om de zorgtoeslag op nihil te stellen gaat over de vaststelling van de aanspraak op de (voorschotten) zorgtoeslag, het besluit over de terugvordering gaat over de verplichting om de voorschotten terug te betalen.

7.10. Over de terugvordering van de door [wederpartij B] teveel ontvangen voorschotten zorgtoeslag over de jaren 2017 en 2018 overweegt de Afdeling dat zij bij uitspraak van 23 oktober 2019 ([ECLI:NL:RVS:2019:3536](#)) terug is gekomen van vaste rechtspraak over de terugvordering. Zij heeft daarin overwogen dat in artikel 26 van de Awir niet imperatief is voorgeschreven dat de Belastingdienst/Toeslagen het gehele bedrag dat de belanghebbende is verschuldigd terugvordert. De Belastingdienst/Toeslagen moet bij het besluit tot terugvordering op grond van artikel 3:4, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht de rechtstreeks bij het besluit betrokken belangen afwegen en de dienst kan onder bijzondere omstandigheden van terugvordering afzien of het terug te vorderen bedrag matigen. Die situatie doet zich voor wanneer de terugvordering onevenredig is.

7.11. De staatssecretaris van Financiën heeft in het Verzamelbesluit Toeslagen van 17 april 2020 (Stcrt. 2020, 22720) beleid over de terugvordering van toeslagen vastgesteld. Hierin is opgenomen dat alleen bijzondere omstandigheden zich verzetten tegen gehele terugvordering, maar dat als dergelijke omstandigheden zich voordoen en gehele terugvordering onevenredig is, de Belastingdienst/Toeslagen kan afzien van de terugvordering of het bedrag van de terugvordering kan matigen.

In het Verzamelbesluit Toeslagen zijn voorbeelden van bijzondere omstandigheden opgenomen. Daarbij is uitdrukkelijk vermeld dat van bijzondere omstandigheden geen sprake is als de terugvordering het gevolg is van een afwijking van het daadwerkelijk over het berekeningsjaar vastgestelde toetsingsinkomen voor de toeslagen en het geschatte inkomen op basis waarvan het voorschot is berekend. Uitgangspunt is dat dit op zichzelf niet tot een matiging van de terugvordering leidt. Afhankelijk van de specifieke omstandigheden van het geval kan er bij de aanwezigheid van aanvullende omstandigheden die - op zichzelf of in samenhang - wel zijn aan te merken als bijzondere omstandigheden, na een belangenafweging toch reden zijn de terugvordering te matigen.

7.12. Naast de in het Verzamelbesluit Toeslagen genoemde omstandigheden die kunnen leiden tot matiging van de terugvordering, kunnen naar het oordeel van de Afdeling ook andere omstandigheden aanleiding voor matiging zijn. De Afdeling komt tot het oordeel dat de door [wederpartij A] en [wederpartij B] aangevoerde omstandigheden en meer in het bijzonder het feit dat zij al jarenlang fiscaal partner zijn, zijn aan te merken als omstandigheden die door de dienst hadden moeten worden betrokken bij de beoordeling of aanleiding bestaat om het terug te vorderen bedrag te matigen. Daarbij is van belang dat [wederpartij A] en [wederpartij B] al sinds 2010 een samenlevingscontract hebben en dat zij onweersproken hebben verklaard dat zij sindsdien jarenlang gezamenlijk als fiscaal partners jaarlijks de aangifte inkomstenbelasting hebben gedaan en dit tot op heden hebben voortgezet. Nu [wederpartij A] en [wederpartij B] jarenlang samenwoonden en reeds jaren achtereenvolgend bij de inspecteur van de Belastingdienst hebben gemeld dat zij fiscaal partners waren, kan [wederpartij A] en [wederpartij B] niet ten volle worden tegengeworpen dat de Belastingdienst/Toeslagen bij de verlening van de voorschotten zorgtoeslag over 2017 en 2018 er niet van op de hoogte was dat zij toeslagpartners zijn en dat het zoals hiervoor onder 7.5 is geoordeeld op hun weg had gelegen de Belastingdienst/Toeslagen daarover te informeren. Daarbij speelt een rol dat [wederpartij A] en [wederpartij B] herhaaldelijk hebben verklaard dat zij niet op de hoogte waren van het onderscheid tussen de Belastingdienst en de Belastingdienst/Toeslagen en dat de Afdeling op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting geen aanleiding heeft om dat in twijfel te trekken. Dat de systemen van de Belastingdienst, waar de aanslag inkomstenbelasting is

ingediend, niet waren gekoppeld aan de systemen van de Belastingdienst/Toeslagen maakt onder deze omstandigheden dat de Belastingdienst/Toeslagen de gevolgen daarvan niet volledig ten laste van [wederpartij A] en [wederpartij B] mag laten komen. Onder deze omstandigheden is volledige terugvordering door de Belastingdienst/Toeslagen van de aan [wederpartij B] voor de jaren 2017 en 2018 verleende voorschotten zorgtoeslag niet evenredig.

Conclusie

8. Het hoger beroep is gegrond.

[ECLI:NL:RVS:2022:1628](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Meststoffenwet

JnB 2022, 516

MK CbB, 14-06-2022, 21/122

minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (de minister)

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 4:6, 5:46 lid 3

Meststoffenwet 7

MESTSTOFFENWET. BOETES. HERZIENING. MATIGING. FINANCIËLE DRAAGKRACHT. EVENREDIGHEID. I.c. volgt uit individuele, bijzondere omstandigheden dat de afwijzing van het verzoek van appellante om terug te komen van de boetebesluiten van 2017 evident onredelijk is.

Vast staat dat de financiële positie van appellante noch in het kader van het voornemen tot boeteoplegging, noch bij het verzoek tot herziening van de boetebesluiten door de minister is onderzocht. Dat het appellante aan financiële draagkracht ontbreekt om de opgelegde boetes binnen een redelijke termijn te voldoen, wordt aannemelijk geacht. Het totale boetebedrag wordt vastgesteld op het bedrag dat tot op heden aan de minister is betaald.

[...] 1.3 Op 19 juli 2019 heeft appellante bij de minister een verzoek ingediend om herziening van de boetebesluiten van 21 september 2017.

1.4 De minister heeft dat verzoek afgewezen bij besluit van 9 augustus 2019. [...]

[...] 5.5 Gelet op de stukken en het verhandelde ter zitting acht het College voldoende aannemelijk dat de bij de besluiten van 21 september 2017 opgelegde boetes de financiële draagkracht van appellante ver te boven gaan. Hierbij wordt mede in aanmerking genomen de tussen appellante en de minister getroffen betalingsregeling, waaruit volgt dat – zoals de minister niet heeft bestreden – (af)betaling van het totale boetebedrag, bij een onveranderde financiële draagkracht en betalingsregeling, een termijn van ongeveer 78 jaar in beslag zal nemen. Het College ziet geen aanknopingspunten om aan te nemen dat de financiële draagkracht van appellante sinds het opleggen van de boetes (beduidend) is toegenomen, dan wel binnen een afzienbare termijn na heden (beduidend) zal toenemen. Gelet op de financiële gegevens die aan de getroffen betalingsregeling ten grondslag liggen, is handhaving van de boetes bovendien een bedreiging voor het voortbestaan van het bedrijf van appellante. Uit de hier genoemde individuele, bijzondere omstandigheden volgt naar het oordeel van het College dat de afwijzing van het verzoek van appellante om terug te komen van de boetebesluiten van 21 september 2017 evident onredelijk is.

[...]

[...] 5.6 Het College zal vervolgens in het kader van finale geschilbeslechting beoordelen of het zelf in de zaak kan voorzien. Daartoe wordt het volgende overwogen.

[...] 6.3 Vast staat dat de financiële positie van appellante noch in het kader van het voornemen tot boeteoplegging, noch bij het verzoek tot herziening van de boetebesluiten (van 21 september 2017) door de minister is onderzocht. Het betoog van de minister dat pas wordt overgegaan tot een beoordeling van de financiële draagkracht als – al dan niet in het kader van de evenredigheid van de boete – een beroep op verminderde draagkracht wordt gedaan, kan het College hier niet volgen. De hoogte van het totale (op te leggen) boetebedrag, ruim € 234.000,-, in samenhang bezien met de omvang van het bedrijf, vormt naar het oordeel van het College op zichzelf bezien voldoende aanleiding om (ambtshalve) de financiële positie van appellante bij de besluitvorming te betrekken. Mede gelet op het in artikel 3:2 van de Awb neergelegde zorgvuldigheidsbeginsel had het dan ook op de weg van de minister gelegen om voorafgaand aan de boeteoplegging de gegevens te verzamelen die nodig zijn voor de beoordeling of de boete, mede gelet op de financiële draagkracht van appellante, geen onevenredige gevolgen heeft. [...]

[...] 6.4 Dat het appellante aan financiële draagkracht ontbreekt om de bij de besluiten van 21 september 2017 opgelegde boetes binnen een redelijke termijn te voldoen, acht het College gelet op de volgende omstandigheden aannemelijk. Appellante heeft met de minister een betalingsregeling getroffen, waarbij de minister – naar het College aanneemt: na het verrichten van onderzoek – heeft geconcludeerd dat de financiële draagkracht van appellante een (af)betaling van € 250,- per maand toelaat. Dit betekent – zoals ook hiervoor onder 5.5 is overwogen – dat bij ongewijzigde omstandigheden het totale boetebedrag in een termijn van ongeveer 78 jaar zal zijn voldaan. Dit kan naar het oordeel van het College niet worden gezien als een redelijke termijn. Het is ook aannemelijk dat het bedrijf van appellante als gevolg van de boete en de verplichting die te betalen niet zal kunnen voortbestaan. Ter zitting is onweersproken gesteld dat er geen investeringsruimte meer is, dus ook niet voor vervangingsinvesteringen. Over een periode van 78 jaar zal de behoefte daaraan zich onvermijdelijk voordoen. Het College ziet voorts, zoals hiervoor onder 5.5 als is overwogen, geen aanknopingspunten om aan te nemen dat de financiële draagkracht van appellante sinds het opleggen van de boetes (beduidend) is toegenomen, dan wel binnen een afzienbare termijn na heden (beduidend) zal toenemen. [...] Gelet op de specifieke omstandigheden van dit geval is het College van oordeel dat de besluiten van 21 september 2017 in strijd zijn met artikel 5:46, derde lid, van de Awb. Het College zal zelf in de zaak voorzien en de boete op de hierna vermelde wijze vaststellen.

[...] 7. Het hoger beroep is gegrond. [...] Het totale boetebedrag zal met toepassing van het bepaalde in artikel 8:72a, gelezen in samenhang met artikel 8:108 van de Awb, worden vastgesteld op het bedrag dat tot op heden ter zake van bovengenoemde beschikkings- en zaaknummers aan de minister is betaald. Er wordt immers niet teruggekomen van het opleggen van de boetes, maar er moet wel alsnog rekening worden gehouden met de financiële draagkracht van appellante. Het College zal bepalen dat deze uitspraak in de plaats treedt van het vernietigde besluit. [...]

[ECLI:NL:CBB:2022:301](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenrecht

Asiel

JnB 2022, 517

MK ABRS, 13-06-2022, 202108132/1/V2

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

EVRM 3

ASIEL. De rechtbank heeft terecht overwogen dat de staatssecretaris van de vreemdelingen mag verwachten dat zij wegens hun ongeloofwaardig geachte bekering en afvalligheid bij een eventuele confrontatie met de Iraanse autoriteiten verklaren dat zij dit hebben geveinsd om een asiolvergunning te verkrijgen. De rechtbank heeft echter ten onrechte overwogen dat de staatssecretaris hiermee, in samenhang gezien met de door hem overgelegde informatie uit het ambtsbericht, voldoende heeft gemotiveerd dat de vreemdelingen geen reëel risico lopen op schending van artikel 3 van het EVRM bij terugkeer naar Iran. De staatssecretaris moet immers, ook als de bekering en afvalligheid ongeloofwaardig zijn geacht, nog altijd deugdelijk motiveren waarom geen reëel risico op een schending van artikel 3 van het EVRM bestaat, ook in het geval dat de Iraanse autoriteiten de vreemdelingen toch wel zullen beschouwen als bekeerlingen of afvalligen (vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 19 januari 2022, [ECLI:NL:RVS:2022:94](#), onder 24.2).

[ECLI:NL:RVS:2022:1668](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Richtlijnen en verordeningen

JnB 2022, 518

MK ABRS, 15-06-2022, 202003984/1/V2

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Richtlijn 2011/95/EU 14 lid 4 b

KWALIFICATIERICHTLIJN. Prejudiciële vragen aan Europees Hof van Justitie over 'bijzonder ernstig misdrijf'.

Inleiding

1. Deze verwijzingsuitspraak gaat over de uitleg van artikel 14, vierde lid, aanhef en onder b, van richtlijn 2011/95/EU (hierna: de Kwalificatierichtlijn). Deze bepaling regelt de mogelijkheid voor lidstaten om een vluchtelingenstatus niet te verlengen, te beëindigen of in te trekken als een vreemdeling een gevaar vormt voor de samenleving van de desbetreffende lidstaat, omdat die vreemdeling definitief is veroordeeld voor een 'bijzonder ernstig misdrijf'. In artikel 14, vijfde lid, van de Kwalificatierichtlijn is neergelegd dat de lidstaten ook kunnen weigeren de vluchtelingenstatus te verlenen onder de in het vierde lid omschreven omstandigheden. De vraag die in deze uitspraak aan de orde komt, is hoe het begrip 'bijzonder ernstig misdrijf' moet worden ingevuld door de lidstaten. Voor de uitleg van het begrip 'gevaar voor de samenleving' uit artikel 14, vierde lid, aanhef en onder b, van de Kwalificatierichtlijn, sluit de Afdeling aan bij de prejudiciële verwijzingsbeslissing van de Belgische Raad van State van 21 december 2021 (zaak [C-8/22](#)).

1.1. In deze uitspraak wordt met 'vluchtelingenstatus' bedoeld 'de erkenning door een lidstaat van een onderdaan van een derde land of een staatloze als vluchteling' (artikel 2, aanhef en onder e, van de Kwalificatierichtlijn).

1.2. Hierna zal de Afdeling eerst ingaan op twee prejudiciële verwijzingsbeslissingen die nu aanhangig zijn bij het Hof van Justitie over artikel 14, vierde lid, aanhef en onder b, van de Kwalificatierichtlijn, die overeenkomsten en verschillen vertonen met de vragen die in deze prejudiciële verwijzingsuitspraak worden gesteld. Daarna worden de relevante feiten van de individuele zaak weergegeven en een beschrijving van het geschil in hoger beroep. Dan volgt een overzicht van de toepasselijke wet- en regelgeving. Ten slotte volgen de redenen om tot prejudiciële verwijzing over te gaan.

Verwijzingsuitspraak in zaak [C-663/21](#)

2. Het Verwaltungsgerichtshof (Oostenrijk) heeft op 20 oktober 2021 prejudiciële vragen gesteld over de uitleg van artikel 14, vierde lid, aanhef en onder b, van de Kwalificatierichtlijn (ingediend bij het Hof van Justitie op 5 november 2021 en ingeschreven onder zaak [C-663/21](#)). De volgende vragen zijn voorgelegd aan het Hof van Justitie:

'1. Moet bij de beoordeling of de eerder door de bevoegde autoriteit aan een persoon verleende vluchtelingenstatus mag worden ingetrokken om de reden die wordt genoemd in artikel 14, lid 4, onder b), van richtlijn 2011/95/EU een belangenafweging worden verricht die een zelfstandig criterium vormt en inhoudt dat het voor de intrekking noodzakelijk is dat de met de verwijdering van de betrokkene gemoeide openbare belangen zwaarder wegen dan de belangen die de vluchteling heeft bij de voortzetting van de bescherming door de staat van toevlucht, met dien verstande dat de laakbaarheid van een misdrijf en het potentiële gevaar voor de samenleving moeten worden afgewogen tegen de beschermingsbelangen van de vreemdeling, waarbij de omvang en de aard van de voor hem dreigende maatregelen in aanmerking moeten worden genomen?

2. Staan de bepalingen van richtlijn 2008/115/EG, met name de artikelen 5, 6 en 8 alsook artikel 9, lid 1, in de weg aan een nationale regeling op grond waarvan tegen een derdelander aan wie het eerdere verblijfsrecht als vluchteling wordt ontnomen ten gevolge van de intrekking van de vluchtelingenstatus, ook een terugkeerbesluit moet worden uitgevaardigd wanneer reeds ten tijde van de uitvaardiging van dat besluit vaststaat dat de verwijdering van de betrokkene voor onbepaalde tijd ontoelaatbaar is wegens het verbod op refoulement, hetgeen tevens bij onherroepelijke beslissing wordt vastgesteld?'

2.1. De Oostenrijkse rechter vraagt, net als deze verwijzingsuitspraak, om uitleg van de voorwaarden waaraan de toepassing van artikel 14, vierde lid, aanhef en onder b, in de praktijk moet voldoen. In zijn vraagstelling gaat hij uit van de situatie dat er een 'bijzonder ernstig misdrijf' is gepleegd en dus aan de toepassingsvoorwaarden van artikel 14, vierde lid, aanhef en onder b, van de Kwalificatierichtlijn is voldaan. Hij wil onder meer weten hoe de belangenafweging moet worden verricht tussen het recht van een vreemdeling om in de Europese Unie te verblijven en niet te worden uitgezet enerzijds en de bescherming van de openbare orde anderzijds. Hoewel het antwoord op de prejudiciële vragen in zaak [C-663/21](#) relevant zou kunnen zijn voor deze zaak, is de Afdeling van oordeel dat dit niet zonder meer zal volstaan voor de uitleg van artikel 14, vierde lid, aanhef en onder b, van de Kwalificatierichtlijn, omdat de nu voorliggende verwijzingsuitspraak een verzoek om uitleg van het begrip 'bijzonder ernstig misdrijf' betreft.

Verwijzingsuitspraak in zaak [C-8/22](#)

3. De Belgische Raad van State heeft op 2 december 2021 bij wijze van een prejudiciële verwijzingsuitspraak vragen gesteld over de toepassing van artikel 14, vierde lid, aanhef en onder b,

van de Kwalificatierichtlijn (ingediend bij het Hof van Justitie op 5 januari 2022 en ingeschreven onder zaak [C-8/22](#)). In deze zaak zijn de volgende vragen voorgelegd aan het Hof van Justitie: '1. Moet artikel 14, vierde lid, aanhef en onder b, van richtlijn 2011/95/EU aldus worden uitgelegd dat het feit dat een persoon die de vluchtelingenstatus heeft verkregen, voor een bijzonder ernstig misdrijf is veroordeeld, reeds aantoonbaar dat hij een bedreiging voor de samenleving vormt, of dat de definitieve veroordeling voor een bijzonder ernstig misdrijf op zichzelf beschouwd niet volstaat om aan te tonen dat er sprake is van een bedreiging voor de samenleving?

2. Indien de definitieve veroordeling voor een bijzonder ernstig misdrijf als zodanig niet volstaat om aan te tonen dat er sprake is van een bedreiging voor de samenleving, moet artikel 14, vierde lid, aanhef en onder b, van richtlijn 2011/95/EU dan aldus worden uitgelegd dat de lidstaat moet aantonen dat de verzoeker sinds zijn veroordeling een bedreiging voor de samenleving blijft vormen? Moet de lidstaat vaststellen dat deze bedreiging reëel en actueel is of volstaat een potentiële bedreiging? Moet artikel 14, vierde lid, aanhef en onder b, van richtlijn 2011/95/EU, afzonderlijk beschouwd of gelezen in samenhang met het evenredigheidsbeginsel, aldus worden uitgelegd dat de vluchtelingenstatus enkel kan worden ingetrokken indien dat evenredig is en de bedreiging die de begunstigde van deze status vormt voldoende ernstig is om intrekking te rechtvaardigen?

3. Indien de lidstaat niet hoeft aan te tonen dat de verzoeker sinds zijn veroordeling nog steeds een bedreiging voor de samenleving vormt en dat deze bedreiging reëel, actueel en voldoende ernstig is om intrekking van de vluchtelingenstatus te rechtvaardigen, moet artikel 14, [lid 4,] onder b), van richtlijn 2011/95/EU dan aldus worden uitgelegd dat de bedreiging voor de samenleving in beginsel wordt aangetoond door het feit dat de begunstigde van de vluchtelingenstatus definitief is veroordeeld voor een bijzonder ernstig misdrijf, maar dat de betrokkene kan aantonen dat hij niet of niet langer een bedreiging vormt?'

3.1. Uit de toelichting op de vragen van de Belgische Raad van State begrijpt de Afdeling dat deze met name gaan over de uitleg van het begrip 'gevaar voor de samenleving' en de samenhang tussen dat begrip en het begrip 'bijzonder ernstig misdrijf'. In die vragen wordt niet verzocht om een afzonderlijke uitleg van het begrip 'bijzonder ernstig misdrijf'. De Afdeling ziet zich, evenals de Belgische Raad van State, voor de vraag gesteld wat de invulling van het begrip 'gevaar voor de samenleving' is en wijst erop dat het antwoord daarop ook voor de nu voorliggende zaak noodzakelijk is om een uitspraak te kunnen doen (zie ook hierna onder 10). De Afdeling stelt, in aanvulling op de prejudiciële vragen van de Belgische Raad van State, ook vragen over de invulling van het begrip 'bijzonder ernstig misdrijf'.

3.2. Gelet op wat onder 2.1 en 3.1 is overwogen, ziet de Afdeling aanleiding de hierna volgende prejudiciële vragen te stellen over de invulling van het begrip 'bijzonder ernstig misdrijf'. [...]

Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

I. verzoekt het Hof van Justitie van de Europese Unie de volgende prejudiciële vragen te beantwoorden:

Vraag 1a

Wanneer is een misdrijf zo 'bijzonder ernstig' in de zin van artikel 14, vierde lid, aanhef en onder b, richtlijn 2011/95/EU dat een lidstaat een persoon die internationale bescherming behoeft de vluchtelingenstatus mag weigeren?

Vraag 1b

Zijn de criteria die gelden voor het 'ernstig misdrijf' uit artikel 17, eerste lid, aanhef en onder b, van richtlijn 2011/95/EU, zoals genoemd onder punt 56 van het arrest van het Hof van Justitie van 13

september 2018, Ahmed, [ECLI:EU:C:2018:713](#), relevant bij de beoordeling of er sprake is van een 'bijzonder ernstig misdrijf'? Als dat zo is, zijn er dan nog aanvullende criteria die een misdrijf 'bijzonder' ernstig maken?

Vraag 2

Moet artikel 14, vierde lid, aanhef en onder b, van richtlijn 2011/95/EU aldus worden uitgelegd dat het feit dat een persoon die de vluchtelingenstatus heeft verkregen, voor een bijzonder ernstig misdrijf is veroordeeld, reeds aantoonbaar dat hij een bedreiging voor de samenleving vormt, of dat de definitieve veroordeling voor een bijzonder ernstig misdrijf op zichzelf beschouwd niet volstaat om aan te tonen dat er sprake is van een bedreiging voor de samenleving?

Vraag 3

Indien de definitieve veroordeling voor een bijzonder ernstig misdrijf als zodanig niet volstaat om aan te tonen dat er sprake is van een bedreiging voor de samenleving, moet artikel 14, vierde lid, aanhef en onder b, van richtlijn 2011/95/EU dan aldus worden uitgelegd dat de lidstaat moet aantonen dat de verzoeker sinds zijn veroordeling een bedreiging voor de samenleving blijft vormen? Moet de lidstaat vaststellen dat deze bedreiging reëel en actueel is of volstaat een potentiële bedreiging? Moet artikel 14, vierde lid, aanhef en onder b, van richtlijn 2011/95/EU, afzonderlijk beschouwd of gelezen in samenhang met het evenredigheidsbeginsel, aldus worden uitgelegd dat de vluchtelingenstatus enkel kan worden ingetrokken indien dat evenredig is en de bedreiging die de begunstigde van deze status vormt voldoende ernstig is om intrekking te rechtvaardigen?

Vraag 4

Indien de lidstaat niet hoeft aan te tonen dat de verzoeker sinds zijn veroordeling nog steeds een bedreiging voor de samenleving vormt en dat deze bedreiging reëel, actueel en voldoende ernstig is om intrekking van de vluchtelingenstatus te rechtvaardigen, moet artikel 14, vierde lid, aanhef en onder b, van richtlijn 2011/95/EU dan aldus worden uitgelegd dat de bedreiging voor de samenleving in beginsel wordt aangetoond door het feit dat de begunstigde van de vluchtelingenstatus definitief is veroordeeld voor een bijzonder ernstig misdrijf, maar dat de betrokkene kan aantonen dat hij niet of niet langer een bedreiging vormt?

[ECLI:NL:RVS:2022:1703](#)

Bij deze uitspraak heeft de Afdeling een [persbericht](#) uitgebracht.

JnB 2022, 519

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch, 15-06-2022 (publ. 15-06-2022), NL22.6989

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Verordening (EU) Nr. 604/2013 3, 5, 17

Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie 1, 4, 18, 19, 47, 51, 52, 53

Richtlijn 2011/95/EU 4

DUBLINVERORDENING. Prejudiciële vragen over deelbaarheid van het interstatelijk vertrouwensbeginsel. Dublin Polen. De rechtbank legt voor de derde keer vragen voor aan het Europees Hof van Justitie over de verhouding tussen stelselmatige pushbacks, standaardmatige detentie, het GEAS en het interstatelijk vertrouwen nadat vergelijkbare vragen in Dublin Malta en Dublin Kroatië door de rechtbank moesten worden ingetrokken omdat de bestreden besluiten in die procedures na verwijzing werden ingetrokken.

72. De rechtbank acht nadere uitleg van het Hof van Justitie over het Unierecht noodzakelijk om uitspraak te kunnen doen in het hoofdgeding waar een voornemen om verzoeker aan Polen over te dragen aan de orde is. De rechtbank wendt zich dan ook tot het Hof met het verzoek de navolgende prejudiciële vragen van de rechtbank te beantwoorden:

I Dient de Dublinverordening, gelet op punten 3, 32 en 39 van de considerans en gelezen in samenhang met artikelen 1, 4, 18, 19 en 47 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie, aldus te worden uitgelegd en toegepast dat het interstatelijk vertrouwensbeginsel niet deelbaar is, zodat ernstige en stelselmatige schendingen van het Unierecht die door de mogelijk verantwoordelijke lidstaat worden begaan vóór overdracht ten aanzien van derdelanders die (nog) geen Dublinterugkeerder zijn absoluut in de weg staan aan overdracht aan deze lidstaat?

II Dient artikel 3, tweede lid, van de Dublinverordening, indien de vorige vraag ontkennend wordt beantwoord, gelezen in samenhang met artikelen 1, 4, 18, 19 en 47 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie, aldus te worden uitgelegd dat indien de mogelijk verantwoordelijke lidstaat op ernstige en stelselmatige wijze het Unierecht schendt, de overdragende lidstaat in het kader van de Dublinverordening niet voetstoots van het interstatelijk vertrouwensbeginsel kan uitgaan, maar elke twijfel moet wegnemen dan wel aannemelijk moet maken dat de verzoeker na overdracht niet in een situatie zal geraken die in strijd is met artikel 4 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie?

III Met welke bewijsmiddelen kan de verzoeker zijn argumenten dat artikel 3, tweede lid, van de Dublinverordening, aan zijn overdracht in de weg staat staven en welke bewijsmaatstaf dient hierbij te worden gehanteerd? Heeft de overdragende lidstaat, gelet op de verwijzingen naar het Unieacquis in de considerans van de Dublinverordening, een samenwerkingsplicht en/of vergewisplicht, dan wel dienen er, indien sprake is van ernstige en stelselmatige schendingen van grondrechten ten aanzien van derdelanders, individuele garanties te worden verkregen van de verantwoordelijke lidstaat dat na overdracht de grondrechten van de verzoeker (wel) worden geëerbiedigd? Luidt de beantwoording van deze vraag anders als de verzoeker in bewijsnood verkeert indien hij zijn consistente en gedetailleerde verklaringen niet met documenten kan staven, terwijl dit gelet op de aard van de verklaringen niet kan worden verwacht?

IV Luidt de beantwoording van de voorgaande vragen onder III anders indien de verzoeker aannemelijk maakt dat klagen bij de autoriteiten en/of het aanwenden van rechtsmiddelen in de verantwoordelijke lidstaat niet mogelijk en/of niet effectief zal zijn?

[ECLI:NL:RBDHA:2022:5724](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenbewaring

JnB 2022, 520

MK ABRS, 13-06-2022, 202106346/1/V3

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 59a

VREEMDELINGENBEWARING. Ook als de gronden die aan de maatregel ten grondslag zijn gelegd op iedere Dublinclaimant van toepassing zijn, heeft de staatssecretaris geen verdergaande motiveringsplicht. Wel zal de staatssecretaris, bij de beoordeling of hij een

minder dwingende maatregel doeltreffend kan toepassen, alle omstandigheden van het individuele geval moeten betrekken.

6. De staatssecretaris is krachtens artikel 59a van de Vw 2000 bevoegd een Dublinclaimant in bewaring te stellen om de overdracht naar de verantwoordelijke lidstaat veilig te stellen. Dit kan alleen als er een significant risico bestaat dat de vreemdeling zich aan het toezicht onttrekt (artikel 28, tweede lid, van de Dublinverordening). Dit is het geval als minimaal twee gronden, waarvan één zware, op de vreemdeling van toepassing zijn (artikel 5.1b, tweede, derde en vierde lid, van het Vb 2000). Zoals volgt uit overweging 2, staat in dit geval met grond 3a en 4a vast dat dit significante risico bestaat.

6.1. Artikel 28, tweede lid, van de Dublinverordening en artikel 59c, eerste lid, van de Vw 2000 bepalen echter dat de staatssecretaris van zijn bevoegdheid alleen gebruik mag maken als dat ook evenredig is. Dat wil zeggen dat de staatssecretaris moet beoordelen of er ook minder dwingende maatregelen doeltreffend kunnen worden toegepast en of zich bijzondere omstandigheden voordoen die maken dat de inbewaringstelling onevenredig bezwarend is. Bij die beoordeling mag de staatssecretaris belang toekennen aan de gronden die aan de bewaring ten grondslag zijn gelegd. Naarmate aan die gronden meer gewicht kan worden toegekend, zal het belang van de staatssecretaris om een vreemdeling in bewaring te stellen zwaarder wegen. Bij die beoordeling moet de staatssecretaris alle belangen van de vreemdeling betrekken.

6.2. De staatssecretaris klaagt gelet op het voorgaande terecht dat de rechtbank een onjuist toetsingskader heeft gehanteerd. De rechtbank heeft namelijk ten onrechte overwogen dat wanneer de gronden die aan de maatregel ten grondslag zijn gelegd op iedere Dublinclaimant van toepassing zijn, de staatssecretaris bij de beslissing om af te zien van het opleggen van een lichter middel een verdergaande motiveringsplicht heeft, omdat hij Dublinclaimanten anders standaardmatig in bewaring zou stellen. Ook als de gronden op iedere Dublinclaimant van toepassing zijn, heeft de staatssecretaris geen verdergaande motiveringsplicht (vergelijk onder 20 in de uitspraak de Afdeling van 25 maart 2020, [ECLI:NL:RVS:2020:829](#)). Wel zal de staatssecretaris, zoals hiervoor onder 6.1. is overwogen, bij de beoordeling of hij een minder dwingende maatregel doeltreffend kan toepassen alle omstandigheden van het individuele geval moeten betrekken. Ter zitting van de Afdeling heeft de staatssecretaris overigens desgevraagd verklaard dat hij in 2021 ongeveer een derde van de Dublinclaimanten voorafgaand aan hun overdracht aan de verantwoordelijke lidstaat niet in bewaring heeft gesteld. Hieruit blijkt naar het oordeel van de Afdeling niet dat de staatssecretaris iedere Dublinclaimant standaardmatig in bewaring stelt.

[ECLI:NL:RVS:2022:1667](#)

JnB 2022, 521

MK Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Zwolle, 08-06-2022 (publ. 10-06-2022), NL.22.8448
staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 59 lid 1 a

VREEMDELINGENBEWARING. Vervolgberoep. Bewaringsrechter is bevoegd te oordelen over de wijze van tenuitvoerlegging van een maatregel van bewaring. De rechtbank is van oordeel dat vreemdelingenbewaring in DC Rotterdam niet gelijkstaat aan detentie in een gevangenisomgeving, zoals kenmerkend is voor penitentiaire detentie, ten uitvoer wordt gelegd in een “speciale inrichting” in de zin van artikel 16, lid 1, van de Terugkeerrichtlijn en, voor zover nu kan worden beoordeeld, ook voldoet aan de overige eisen die daaraan op grond van het Unierecht moeten worden gesteld.

De tenuitvoerlegging van de maatregel

9. Eiser heeft zich erop beroepen dat de omstandigheden waaronder de maatregel van bewaring ten uitvoer is gelegd, niet voldoen aan de eisen die daaraan ingevolge de Terugkeerrichtlijn moeten worden gesteld.

9.1 De rechtbank dient eerst te beoordelen of zij, als bewaringsrechter, bevoegd is te oordelen over de wijze van tenuitvoerlegging van een maatregel van bewaring. Volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling [[ECLI:NL:RVS:2020:2795](#)] is dat niet het geval. De rechtbank acht deze jurisprudentie echter niet meer houdbaar, aangezien het Hof in het arrest Landkreis Gifhorn [[ECLI:EU:C:2022:178](#)] oordeelt:

“ Voorts zou het in strijd zijn met de wezenlijke inhoud van het in artikel 47 van het Handvest gewaarborgde recht op effectieve rechterlijke bescherming indien geen enkele rechterlijke instantie zou mogen nagaan of een besluit waarbij een bewaring op grond van richtlijn 2008/115 wordt gelast, in overeenstemming is met de rechten en vrijheden die door het Unierecht worden gewaarborgd aan illegaal op het grondgebied van een lidstaat verblijvende derdelanders (zie in die zin arrest van 14 mei 2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU en C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, punt 290).”

9.1.1 Er is geen logisch verdedigbare reden waarom dat, bij een beroep gericht tegen de voortzetting van de maatregel, anders zou zijn. Het is dan ook aan geen redelijke twijfel onderhevig dat artikel 47 van het Handvest wordt geschonden als de bewaringsrechter, in een vervolgeroep tegen het voortduren van de vreemdelingenbewaring, desgevraagd of ambtshalve, niet zou mogen nagaan of de rechten en vrijheden van de vreemdeling aan wie zo'n maatregel is opgelegd worden geschonden. [...]

De rechtbank ziet echter geen reden om ten aanzien van de wijze waarop de bewaring ten uitvoer wordt gelegd een onderscheid te maken tussen bewaring op grond van een richtlijn of op grond van een verordening. In al die situaties acht zij daarom het kader van belang dat het Hof de nationale rechter heeft geboden in (onder andere) het arrest Landkreis Gifhorn. [...]

9.4.1 Niet is in geschil dat op de tenuitvoerlegging van vreemdelingenbewaring in DC Rotterdam (een huis van bewaring) de Pbw van toepassing is. Die wet kent geen afzonderlijke bepalingen voor vreemdelingenbewaring. Verweerder heeft ter zitting uitgelegd dat daar waar vreemdelingenbewaring in DC Rotterdam wordt toegepast, anticiperend op een nog in te dienen wetsvoorstel over terugkeer en vreemdelingenbewaring, een veel soepeler regime wordt gehanteerd. Dat is echter alleen vastgelegd in interne taakstellingen en is volgens verweerder bestendige praktijk, rechtens te kwalificeren als buitenwettelijk begunstigend beleid. [...]

Het wettelijke regime dat op de vreemdelingenbewaring van toepassing is vormt naar het oordeel van de rechtbank een sterke aanwijzing dat DC Rotterdam niet kan worden beschouwd als “speciale inrichting” in de zin van artikel 16, lid 1, van de Terugkeerrichtlijn.

9.4.2 Verweerder heeft ter zitting uitgelegd dat, specifiek voor vreemdelingenbewaring, in het ‘functiegebouw’ voor de Rijksdienst de functie van detentie-inrichtingswerker (DIW) is gecreëerd. De kwalificaties, vereist voor de in deze functie werkzame ambtenaren, zijn verschillend van die voor de penitentiaire inrichtingswerker (PIW). DIW's die werkzaam zijn in vreemdelingenbewaring moeten, als zij willen worden ingezet voor strafrechtelijke detentie, naar een functie aldaar solliciteren. [...]

De kwalificaties voor en functiescheiding van DIW's en PIW's vormen naar het oordeel van de rechtbank een aanwijzing dat DC Rotterdam kan worden beschouwd als “speciale inrichting” in de zin van artikel 16, lid 1, van de Terugkeerrichtlijn.

9.5 De rechtbank stelt voorop dat uit het Unierecht en de jurisprudentie van het Hof

[\[ECLI:EU:C:2014:2096\]](#) volgt dat vreemdelingen in bewaring gescheiden moeten verblijven van strafrechtelijk gedetineerden. Maar daaruit volgt niet dat toevallige, incidentele en kortstondige ontmoetingen (bijvoorbeeld wanneer een vreemdeling onder begeleiding wordt vervoerd binnen DC Rotterdam en op de gang een gewone gevangenen tegenkomt) ten koste van alles moeten worden vermeden.

9.5.1 Ter zitting heeft de plaatsvervangend directeur van DC Rotterdam geschetst dat ter linkerzijde van het centrale plein zich de vleugel bevindt waar de afdelingen voor vreemdelingenbewaring zijn ondergebracht en ter rechterzijde de afdelingen voor strafrechtelijk gedetineerden. Beide vleugels kennen hun eigen voorzieningen voor recreatie, sport, bibliotheek en dergelijke. Gedetineerden uit beide vleugels hebben alleen onder begeleiding toegang tot het centrale plein voor bezoeken aan de medische dienst, contact met een raadsman, het ontvangen van bezoek of gebruik van de telehooruimte. In die gevallen wordt - voordat de vreemdeling of de strafrechtelijk gedetineerde de eigen vleugel verlaat - het centrale gedeelte ontruimd voor zover het gedetineerden uit de andere vleugel betreft.

Naar het oordeel van de rechtbank is daarmee afdoende verzekerd dat vreemdelingen gescheiden verblijven van strafrechtelijk gedetineerden. [...]

9.6 [...] De beperking van vrijheden gaat voor in bewaring gestelde vreemdelingen minder ver dan voor strafrechtelijk gedetineerden. De vrijheid om informatie te ontvangen is naar het oordeel van de rechtbank wel verder ingeperkt dan voor het doel van de vreemdelingenbewaring noodzakelijk is. Over het geheel genomen komt de rechtbank echter niet tot het oordeel dat de mate van vrijheidsbeperking en de mogelijkheden binnen de inrichting het genot te hebben van grondrechten verder gaat dan met vreemdelingenbewaring verenigbaar is.

9.7 Gelet op wat hiervoor is overwogen concludeert de rechtbank dat DC Rotterdam weliswaar kenmerken vertoont van een inrichting voor strafrechtelijk gedetineerden, in het bijzonder doordat het formeel van toepassing zijnde regime geen duidelijk onderscheid maakt tussen in bewaring gestelde vreemdelingen en strafrechtelijk gedetineerden. Daar staan tegenover de wijze waarop de bewaring ten uitvoer wordt gelegd en de bejegening (behoudens zeer uitzonderlijke omstandigheden) uitsluitend door specifiek daarvoor opgeleid personeel.

Alle thans gebleken omstandigheden in aanmerking genomen is de rechtbank van oordeel dat vreemdelingenbewaring in DC Rotterdam niet gelijkstaat aan detentie in een gevangenisomgeving, zoals kenmerkend is voor penitentiaire detentie, ten uitvoer wordt gelegd in een "speciale inrichting" in de zin van artikel 16, lid 1, van de Terugkeerrichtlijn en, voor zover nu kan worden beoordeeld, ook voldoet aan de overige eisen die daaraan op grond van het Unierecht moeten worden gesteld. [...]

[ECLI:NL:RBDHA:2022:5588](#)

[Naar inhoudsopgave](#)